

แรงจูงใจแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

Cultural Tourism Motivation to Ko Kret, Nonthaburi Province

เอกนารี สวัสดิ์สินธุ์¹, ทนันเดช ยงค์กมล² และ อติศร ศิริ³

Eknaree Sawasnattee¹, Thanundetch Yongkamol² and Adisorn Siri³

^{1,2}คณะบริหารธุรกิจ สถาบันสารสนเทศเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

³ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, สถาบันสารสนเทศเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

^{1,2}Faculty of Business, Sarasas Suvarnabhumi Institute of Technology, Thailand

³Faculty of Education and Liberal Arts, Sarasas Suvarnabhumi Institute of Technology, Thailand

Corresponding Author, Email: ¹adisorn.si@psu.ac.th

Retrieved: June 10, 2025; Revised: October 27, 2025; Accepted: October 31, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แรงจูงใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 30 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการจำแนกประเภทข้อมูล (Typological analysis) เครื่องมือวิจัย คือ ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกภาคสนาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.926 ซึ่งอยู่ระดับความเชื่อมั่นที่สูงแล้วจึงนำมาวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา ตามลำดับ

ผลการวิจัย นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่เคยท่องเที่ยวที่เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรีเป็นครั้งแรก มีเป้าหมายเพื่อมาท่องเที่ยวสถานที่แปลกใหม่ โดยมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงวัฒนธรรม ทางด้านประวัติศาสตร์วัฒนธรรมประเพณี และสืบค้นได้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ผ่านทางเพสบุ๊ค เว็บไซต์และแอปพลิเคชันต่างๆ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบหลักที่ดึงดูดในการท่องเที่ยว 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความมีชื่อเสียงของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 2) ด้านประสบการณ์อาหารท้องถิ่นนนทบุรี 3) ด้านการคมนาคมที่เรือที่สะดวก 4) ด้านความกลมกลืนกับธรรมชาติ วัฒนธรรมชุมชนชาวมอญ และ 5) ด้านการบริการและความปลอดภัย นอกจากนี้พบว่าแรงจูงใจที่ดึงดูดมากที่สุดคือ การเดินทางท่องเที่ยวกับผู้ปกครองเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ คลายความเครียด ความเหนื่อยล้าทางร่างกาย และจิตใจผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น เครื่องปั้นดินเผาชาวมอญ ขนมไทยโบราณ การเรียนรู้สายน้ำสามวัฒนธรรม การทำผ้าบาติก การทำอาหารและขนมมุสลิม เป็นต้น

คำสำคัญ: แรงจูงใจ; ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม; เกาะเกร็ด; นนทบุรี

Abstract

The objectives of this research were analyzing the motivation of high school students toward cultural tourism at Ko Kret, Nonthaburi Province. The target group consisted of 30 high school students residing in Nonthaburi Province, selected through purposive sampling. The study employed qualitative data analysis using typological analysis. The research tools included document studies, interview forms, and field note forms for collecting the data was high because the value of Cronbach's Alpha Coefficient was 0.926. Data was analyzed descriptively and through content analysis.

Research Findings: Most high school students visited Ko Kret, Nonthaburi for the first time, with the goal of exploring new and unique destinations. The activities were related to cultural learning in areas such as history, traditions, and culture, sourced from various information platforms like Facebook, websites, and different applications. The analysis of key motivational factors in tourism revealed five main aspects: 1) The reputation of Ko Kret, Nonthaburi 2) Experience with local Nonthaburi cuisine 3) Convenient boat transportation 4) Harmony with nature and Mon community culture 5) Service and safety Additionally, the most influential motivation was traveling with parents for relaxation, stress relief, and recovery from physical and mental fatigue through a variety of activities such as Mon pottery, traditional Thai desserts, learning about the "Three Cultures River", batik making, and Muslim cooking and dessert workshops.

Keywords: Motivation; Cultural Tourism; Ko Kret; Nonthaburi

บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงอาหารเติบโตและกลายเป็นกระแสความนิยมในปัจจุบันอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเภทงานศิลปะ ประเพณี (Smith, 1996 อ้างใน ชนัญญ์ พงศ์ธราธิก, สุมนรตรี นิเมเนติพันธ์และอนันต์ มลารัตน์, 2564) โดย กฤษฎา กาญจนาลัย (2561) ได้กล่าวถึง ภาพรวมของปัจจัยการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม คือ ประเทศไทยมีความโดดเด่นกว่าประเทศอื่นในภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประเพณีในบริบทของความ ร่วมมือของชุมชนในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจของชุมชนเป็นหลักในความต้องการที่จะดำเนินกิจกรรม ทางการท่องเที่ยวเนื่องจากมีทรัพยากรทางวัฒนธรรมอันโดดเด่น โดยมีทรัพยากรเชิงวัฒนธรรมภายในชุมชนเป็น สิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาสัมผัสวิถีชีวิตชุมชนเป็นสำคัญ

นอกจากนั้น ได้มีรายงานขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) เรื่อง Second Global Report on Gastronomy Tourism ซึ่งเผยแพร่ในปี พ.ศ. 2560 กล่าวถึง แรงจูงใจหลักที่นักท่องเที่ยว ทั่วโลกจะตัดสินใจออกเดินทาง คือการแสวงหาประสบการณ์การกินมากกว่า 6 ล้านคนในแต่ละปีและมีแนวโน้ม ขยายตัวสูงขึ้นในอนาคต (UNWTO, 2017) ซึ่งรายงานว่า กิจกรรมการเยี่ยมชมการผลิตอาหารและการชิมอาหาร ท้องถิ่นได้กลายเป็นสิ่งล่อใจนักท่องเที่ยวและเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีลักษณะพิเศษโดดเด่นให้ได้รับความ เพลิดเพลิน ได้ความรู้ ดูแลสุขภาพสร้างสรรค์ภูมิปัญญาพื้นบ้าน เข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม คือการสร้าง ความน่าสนใจในโลกท่องเที่ยวยุคใหม่ รวมทั้งภาพลักษณ์ที่ดีของเมืองซึ่งจัดได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ที่ จะสามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมชุมชน และวิถีชีวิตได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะเห็นได้ว่า การท่องเที่ยวใน ปัจจุบัน มีรูปแบบที่ถูกสร้างขึ้นมาอย่างหลากหลาย และหนึ่งในรูปแบบที่มีความน่าสนใจ คือการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมของดีที่โดดเด่นของจังหวัดผ่านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในมุมมองเชิงเศรษฐกิจจากมิติทางการ พัฒนาท่องเที่ยว มองว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้น ซึ่งจะมีองค์ประกอบในการสร้างหรือการเป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้งและแตกต่าง เป็นจุดเด่นที่สำคัญที่ทำให้การท่องเที่ยวรูปแบบนี้ เป็นที่นิยม

จากสถานการณ์ดังกล่าวนี้การท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี จะเห็นได้ว่า ปัจจุบันจังหวัดนนทบุรีเป็นพื้นที่ ปริมาณลที่ถูกรื้อแบบให้เป็นเมืองรองรับการขยายตัวและการเจริญเติบโตของกรุงเทพมหานคร และในปัจจุบัน จังหวัดนนทบุรีมีอัตราการขยายตัวของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ทำให้ภาวะสังคมของจังหวัดนนทบุรีอยู่ในลักษณะ

“สังคมเมือง” เนื่องจากมีการขยายตัวของอาคารบ้านเรือนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบ้านจัดสรรและ คอนโดมิเนียม ซึ่งขณะนี้ พื้นที่นนทบุรีมีประชากรที่มีมากถึง 1,229,735 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561) มีความหนาแน่นของประชากรเป็นลำดับ 2 ของประเทศ (1,975 คนต่อตารางกิโลเมตร) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่เขตเทศบาลนครนนทบุรี และเทศบาลนครปากเกร็ด นอกจากนี้ จังหวัดนนทบุรียังเป็นพื้นที่ขยายเส้นทางคมนาคมรองรับการเดินทางเข้า ออกกรุงเทพมหานคร มีการก่อสร้างถนนสายหลักและเส้นทางรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล (สายสีม่วง : เตาปูน บางใหญ่) ซึ่งดำเนินการเสร็จสิ้นและเปิดให้บริการแล้ว ในปี พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมา ได้แก่ โครงการรถไฟฟ้ามหานคร สายสีชมพู (แคราย-มีนบุรี) รวมทั้งรถไฟฟ้ามหานคร สายสีน้ำตาล (แคราย-บึงกุ่ม) ซึ่งได้เปิดให้บริการแล้วในปี พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมาเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยวระดับจังหวัดนั้นมีความสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยววัฒนธรรมเมืองและวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดนนทบุรี ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งในหลายๆ จุดของจังหวัดนนทบุรี จะพบว่า เกาะเกร็ด จัดได้ว่าเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง เป็นที่รู้จักว่า “มอญเกาะเกร็ด” ซึ่งทำให้คนในชุมชน ชาวบ้านในท้องถิ่นเห็นคุณค่า พยายามรักษาวัฒนธรรมและรากเหง้าความเป็นตัวตน (Identity) ภาพรวมของเกาะเกร็ดจะมีลักษณะภูมิประเทศของเกาะเกร็ด มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบต่ำ ล้อมรอบด้วยแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณพื้นที่ริมน้ำเป็นที่ลุ่มมากกว่าตอนกลาง ชุมชนเกาะเกร็ดมีลักษณะเด่น คือ เป็นชุมชนมอญเก่าแก่ทำให้มีวิถีชีวิตวัฒนธรรมรูปแบบชาวมอญภายในชุมชน ชุมชนแห่งนี้ยังเป็นแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่มีชื่อเสียงและโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ เรียกว่า “เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด” และพื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นที่ราบน้ำท่วมถึง ทำให้พื้นที่ทั่วทั้งเกาะเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการทำเกษตรกรรม ดังจะเห็นได้ว่าการทำสวนไม้ผลไม้ยืนต้น นอกจากนั้นส่วนพื้นที่ริมเกาะเป็นพื้นที่กลุ่มสถานการณ์ของเกาะเกร็ดจึงประสบปัญหาเรื่องน้ำท่วมในช่วงฤดูน้ำหลากเป็นประจำทุกปี คือ ช่วงระหว่างเดือนกันยายน และเดือนพฤศจิกายน ประกอบกับพื้นที่มีลักษณะเป็นดินเหนียวอุ้มน้ำได้ดี ทำให้การระบายน้ำค่อนข้างล่าช้าจึงเกิดน้ำท่วมขัง (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561) และมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมีทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เหมาะสมกับการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่และเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รวมไปถึงทุนทางปัญญาและวัฒนธรรม ที่ครอบคลุมถึงประเพณี ความเป็นอยู่ อาชีพ วิถีชีวิตวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ โดยจะต้องนำเอาความคิดเชิงสร้างสรรค์มาผสมผสานกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิถีชีวิตวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมการปั้นเครื่องปั้นดินเผา กิจกรรมการทำขนมไทย กิจกรรมการทำผ้าบาติก เพื่อเป็นการสร้างประสบการณ์ที่น่าประทับใจแก่ผู้มาเยือนในเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

จะเห็นได้ว่า แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมนั้นมีความสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศอย่างมาก ผ่านแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบนฐานทุนทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ซึ่งจะกลไกที่สนับสนุนหรือส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดนนทบุรีได้อย่างเป็นรูปธรรม ผสมผสานวิธีการรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมาปรับประยุกต์และให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่มีในชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม และการมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นของคนในชุมชนเกาะเกร็ด และระบบเศรษฐกิจที่มีทิศทางที่ดีขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลทางวิชาการส่งเสริมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ใช้เป็นสารสนเทศในการปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์ทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี อีกทั้งสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและสืบทอดประเพณีท้องถิ่นของตนเองรวมถึงเพิ่มศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ต่อการทำงานเพื่อสังคม เคาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เคาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการวิจัยแบบการสำรวจ (Survey Research) มีเป้าหมายในการวิเคราะห์แรงจูงใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ต่อการทำงานเพื่อสังคม เคาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยมี 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร 2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และ 3) แบบบันทึกภาคสนาม ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Research)

วิธีการดำเนินการ ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยเกี่ยวข้องกับปัจจัยองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เคาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ดังนี้

แหล่งข้อมูล เอกสาร บทความ หนังสือตำรา งานวิจัย และ website โดยมีวิจัยใช้เกณฑ์ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร ดังนี้

1) ด้านสาระของการวิจัย สาระของงานวิจัย (Substantive) ได้แก่ ประเด็นการวิจัยตัวแปร ที่ศึกษาในการวิจัย และประโยชน์ในการนำไปใช้ โดยใช้แนวคิดการสังเคราะห์งานวิจัยนี้มาเป็นการนำผลการวิจัยจากหลาย ๆ งานวิจัยที่ศึกษามาศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบ เพื่อให้ได้ข้อความรู้ในเชิงสรุปผลการวิจัยที่มีอยู่กระจัดกระจาย ให้มีความชัดเจนและได้ข้อยุติยิ่งขึ้น

2) ด้านวิธีการวิจัย (Methodological) ได้แก่ แบบแผนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประชากรเป้าหมายในการวิจัย โดยใช้วิธีการสังเคราะห์ปริทัศน์แบบพรรณนา (Narrative Review) เป็นการสรุปเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา โดยวิธีการบรรยายและการวิเคราะห์เนื้อหา

ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการใช้กระบวนการสังเคราะห์งานวิจัยในรูปแบบวิธีปริทัศน์แบบพรรณนา (Narrative Review) ที่เป็นการสรุปเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือบทความโดยวิธีการบรรยาย และการวิเคราะห์เนื้อหาที่มีการดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1) การสำรวจรวบรวมงานวิจัยมาสังเคราะห์ด้วยการศึกษาจากฐานข้อมูลวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เคาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เพื่อทำการสำรวจรายงานการวิจัยในเบื้องต้น

2.2) กำหนดประเด็น/ตัวแปรที่แสดงลักษณะและสาระของงานวิจัย

2.3) อ่านและทำความเข้าใจสาระในรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

2.4) การระบุ การจำแนก และการลงรหัสงานวิจัย เป็นขั้นตอนในการปรับข้อมูลจากงานวิจัยให้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งต้องพิจารณาทั้งในส่วนที่เป็นสาระของงานวิจัย (Substantive) และวิธีการวิจัย (Methodological) ซึ่งจะครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษาแล้วแปลงให้เป็นไปตามรหัสตามที่กำหนดคุณลักษณะของสิ่งที่วัดและจำแนกลงรหัสนี้จะสัมพันธ์กับคุณลักษณะงานวิจัยและผลวิจัย

2.5) วิเคราะห์ลักษณะงานวิจัย จัดหมวดหมู่และทำการสังเคราะห์โดยการเจนนับ และวิเคราะห์เนื้อหาตามตัวแปรที่ศึกษา แล้วจึงสังเคราะห์ผลและเขียนรายงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบศึกษาเอกสาร (Document Study)

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

วิธีการดำเนินการ วิเคราะห์แรงจูงใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ต่อการทำงานเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

แหล่งข้อมูล นักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2568 และเคยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มากกว่า 1 ครั้ง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 30 คน และซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.926 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ประกอบด้วย

- 1) ความมีชื่อเสียงของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
- 2) ด้านประสบการณ์อาหารท้องถิ่นนนทบุรี
- 3) ด้านการคมนาคมที่เรือที่สะดวก
- 4) ด้านความกลมกลืนกับธรรมชาติ วัฒนธรรมชุมชนชาวมอญ
- 5) ด้านการบริการและความปลอดภัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามแยกตามกลุ่มคนละชุด การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3. แบบบันทึกภาคสนาม (Field note)

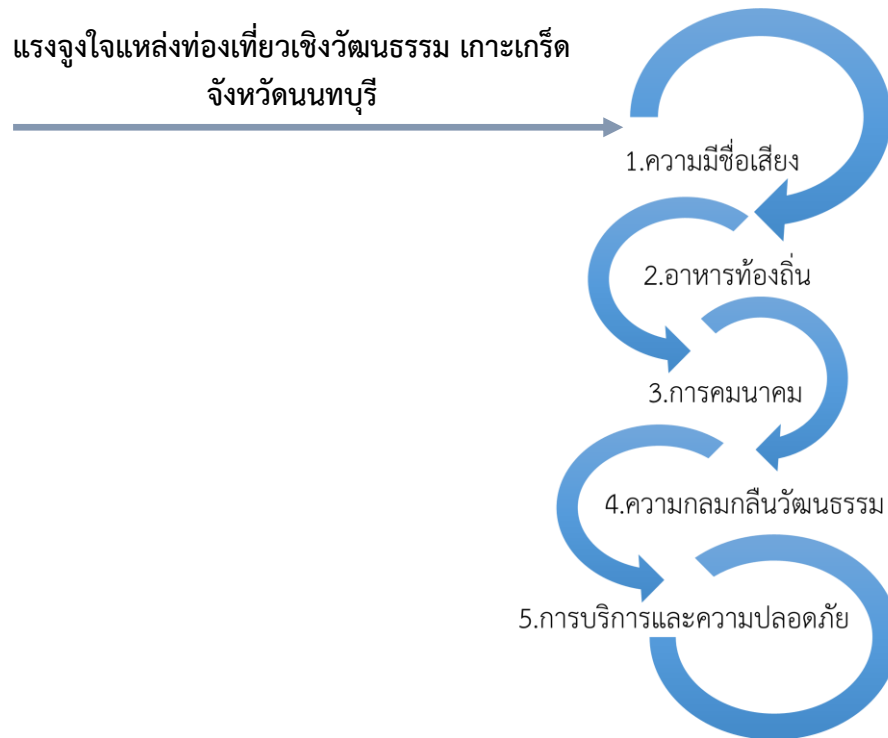
วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยบันทึกภาคสนามตามระเบียบวิธีการวิจัย ประกอบด้วยตัวอย่างการบันทึกภาคสนาม ศึกษาจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ ปัจจัยองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบบันทึกภาคสนาม โดยมีวิธีการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) อยู่ระหว่าง 0.50-1.00 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.87 โดยการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นแบบบันทึกสภาพแวดล้อมและบริบทที่เกี่ยวข้องของเนื้อหา เช่น สถานที่ สิ่งแวดล้อมภายในหรือภายนอกบุคคล เหตุการณ์ หรือปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการวิจัย ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลและบรรยายปรากฏการณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการจำแนกประเภทข้อมูล (Typological analysis) แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาบรรยายเนื้อหาในเชิงพรรณนา (Descriptive Analytics)

ผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ต่อการทำงานเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า แรงจูงใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ต่อการทำงานเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี แต่ละรายมีความหลากหลายและแตกต่างกัน และเมื่อนำคำตอบที่ได้จากการสำรวจ วิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบบันทึกภาคสนาม สามารถสรุปผลได้ดังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แรงจูงใจแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบของแรงจูงใจ ได้ดังนี้

ด้านที่ 1 ความมีชื่อเสียงของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่เป็นเช่นนี้เพราะภายในเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จะมีกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning) ที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งได้รับความนิยมอย่างมาก ประกอบไปด้วย กิจกรรมท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว คือ การไหว้พระวัดเสาธงทอง ไหว้พระวัดปรมัยยิกาวาส และมีกิจกรรมการมีส่วนร่วม (Workshops) คือ การเรียนรู้วิถีเกษตรกร (ชาวสวนผลไม้และชาวสวนทุเรียนเกาะเกร็ด) หรือการเดินทางมาถ่ายรูปกับเจดีย์ มุเตา (เจดีย์เอียง) การเดินตลาดโอ่งอ่าง (หมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผา) การดูการทำผ้าบาติก การรับประทานข้าวแช่มอญ การดูวิถีการทำขนมไทยโบราณ การดูและมีกิจกรรมการทำเครื่องปั้นดินเผา และการซื้อของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเกาะเกร็ด สอดคล้องกับ Schiffman & Wisenblit (2015) ที่ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่ทำให้เกิดแรงจูงใจมีองค์ประกอบที่สำคัญด้านแรงจูงใจ ด้านการรับรู้ และการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ เนื่องจากนักท่องเที่ยวจะตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการบนพื้นฐานของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับรู้มา ส่งผลให้เกิดการรับรู้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่

ด้านที่ 2 ด้านประสบการณ์อาหารท้องถิ่นของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่เป็นเช่นนี้เพราะการแสดงออกเชิงพฤติกรรมผ่านการแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ รสนิยมหรือทัศนคติด้านอาหารของตนเองที่แตกต่างกับบุคคลอื่น แสดงให้เห็นว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมมีความสนใจที่จะได้รับและแบ่งปันความรู้ด้านอาหารของตนเองให้กับเพื่อนหรือผู้อื่นได้รับรู้ ข้อค้นพบนี้ตรงกับผลวิจัยของ Nicholson and Pearce (2001) ที่ได้กล่าวถึงการปะทะสังสรรค์ทางสังคมผ่านพฤติกรรมของการเข้าร่วมงานเทศกาลอาหาร เช่น การถ่ายรูปอาหารแปลกใหม่หรือบรรยากาศของร้านอาหารที่สวยงาม ทำให้เกิดความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรีจึงอยากที่จะนำไปแชร์ในสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองตามทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์นั่นเอง (Pollard และคณะ, 2002)

ด้านที่ 3 ด้านการคมนาคมทางเรือที่สะดวก ที่เป็นเช่นนี้เพราะจังหวัดนนทบุรี ให้ความสำคัญในด้านการคมนาคมที่มีความหลากหลายของแต่ละอำเภอไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2561) ที่เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งในการเดินทางเข้าสู่ประเทศทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ รวมถึงการพัฒนาระบบความปลอดภัยและสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยว เช่นการติดตั้งกล้องวงจรปิด เครื่องแปลภาษา และการติดตั้งไฟแสงสว่างในสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น

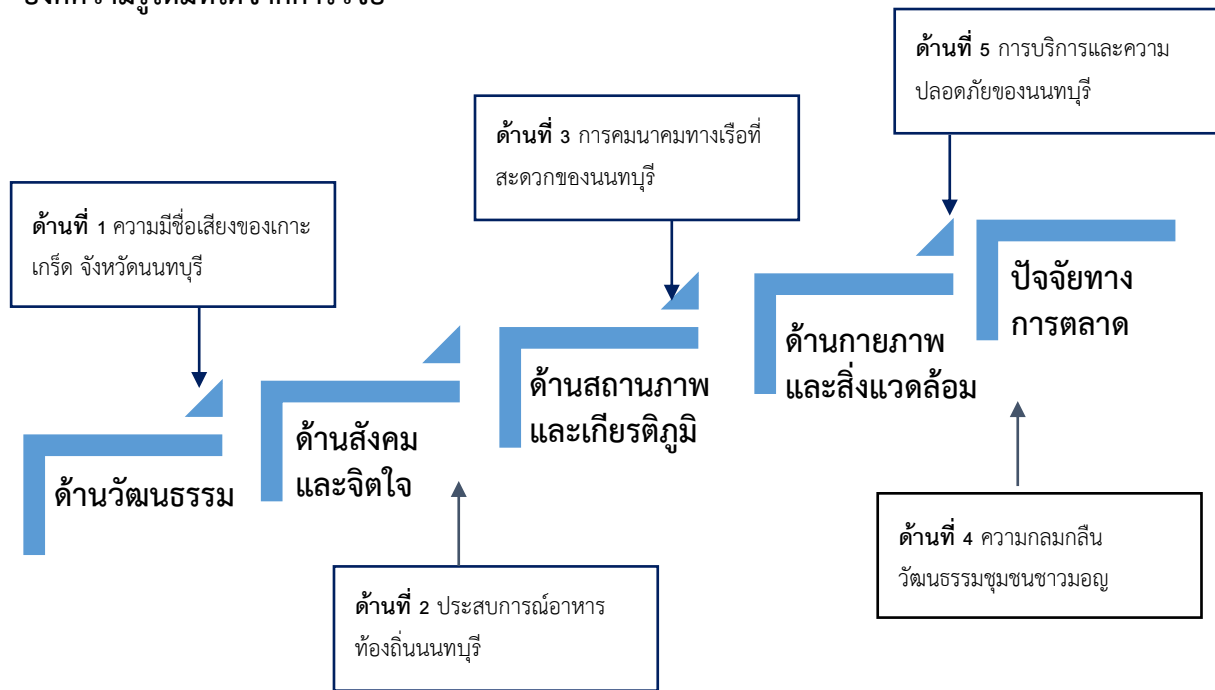
ด้านที่ 4 ด้านความกลมกลืนวัฒนธรรมชุมชนชาวมอญ ที่เป็นเช่นนี้เพราะเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ระดับประเทศที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีรูปแบบกิจกรรมเรียนรู้สายน้ำสามวัฒนธรรม เป็นรูปแบบที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มต่าง ๆ ที่มีกิจกรรมเป็นทุนเดิมและใช้กระบวนการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประยุกต์เข้าไปในกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างกลมกลืน เช่น เครื่องปั้นดินเผาชาวมอญ การเรียนรู้ขนมไทยโบราณ และการทำผ้าบาติกการทำอาหารและขนมมุสลิม เป็นต้น สอดคล้องกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2561) เกี่ยวกับการศึกษาแรงบันดาลใจทางวัฒนธรรมที่จะดึงดูดใจด้วยศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักผ่านการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ และภาพถ่ายที่จะทำให้เกิดโอกาสที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางกลับมายังสถานที่ท่องเที่ยวอีกครั้งในอนาคต

ด้านที่ 5 ด้านการบริการและความปลอดภัย ที่เป็นเช่นนี้เพราะกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2561) ได้กล่าวถึงแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570) ได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงทุกรูปแบบ และพร้อมที่จะเติบโตอย่างยั่งยืน เช่น การนำสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวโดยการปรับปรุงระบบการตรวจคนเข้าเมือง ปรับปรุงและอำนวยความสะดวกในการเดินทางผ่านแดนปรับปรุงป้ายบอกทางและป้ายสัญลักษณ์ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่ปราศจากอุปสรรคต่าง ๆ

จากที่กล่าวมา จะได้เห็นการนำเสนอมุมมองที่แสดงถึงความสำคัญและแนวทางของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีความเชื่อมโยงกับการพัฒนาประเทศทั้งในเชิงสังคมและเศรษฐกิจ โดยในมุมมองเชิงเศรษฐกิจจากมิติทางการพัฒนาท่องเที่ยว มองว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้นนับเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีจุดขายเฉพาะในการสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ และนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค ในขณะเดียวกันยังเป็นกลไกและเครื่องมือสำคัญในการรักษาสืบทอดวัฒนธรรมของท้องถิ่นและประเทศให้คงอยู่อย่างทรงคุณค่า รวมทั้งสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มภายใต้ความสมดุลแห่งการพัฒนาที่ควบคู่ในอนาคตได้ และท้ายสุดได้ทำการยกตัวอย่างของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เป็นประจักษ์ตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือแหล่งท่องเที่ยวหรือการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นการเรียนรู้วิถี ชีวิตของชุมชนที่ได้ไปทำการท่องเที่ยว ศึกษาองค์ความรู้ ภูมิปัญญาพื้นบ้าน วิธีการใช้ชีวิต วัฒนธรรมชุมชน ภาษา อาหาร ศาสนา ความเชื่อ หรือธรรมเนียมปฏิบัติของชุมชนอย่างแท้จริง

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

ปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีหลายด้าน ทั้ง ปัจจัยภายนอก เช่น การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ วัฒนธรรมและวิถีชีวิต หรือการได้พักผ่อนจากความจำเจ และ ปัจจัยภายใน เช่น การต้องการสร้างความสัมพันธ์ การทำบุญ การหาความสุขทางใจ หรือการพัฒนาตัวเอง นอกจากนี้ยังรวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง เช่น การมีกิจกรรมที่น่าสนใจ สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย และการบอกต่อจากนักท่องเที่ยวคนอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1. หน่วยงานระดับจังหวัดควรส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกลุ่มของนักเรียนผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนในพื้นที่ของจังหวัดนนทบุรี และเพื่อส่งเสริมศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี สามารถนำผลการศึกษามาใช้ประกอบการกำหนดมาตรการในการสร้างแรงจูงใจ เช่น การส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวตามไลฟ์สไตล์ (Lifestyle) แบบ Gen XYZ เช่น เที่ยวเพื่อพักผ่อน และเที่ยวเพื่อประสบการณ์ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งถัดไปควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบความคิดเห็นของฝ่ายต่าง ๆ เช่น ชุมชนนักท่องเที่ยว ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งในครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อให้มองเห็นเพียงภาพกว้าง ๆ ของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง และควรศึกษาการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้ครอบคลุมกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดในทุกมิติ

เอกสารอ้างอิง

Chanat, P., Sumonratree, N., & Anan, M. (2021). The development of cultural tourism strategies in Prachuap Khiri Khan Province. *Journal of MCU Buddhapanya*, 6(3), 77–91.

- Kanchanalai, K. (2018). *Guidelines for the development of the qualitative tourism industry: A case study of Phuket Province*. National Defense Curriculum, Class 60, Academic Year 2017–2018, National Defense College, Thailand.
- Ministry of Tourism and Sports. (2018). *Strategy of the Ministry of Tourism and Sports No. (2017–2021)*. Retrieved April 18, 2020, from https://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=9689
- Nicholson, R., & Pearce, D. (2001). Why do people attend events? A comparative analysis of visitor motivations at four South Island events. *Journal of Travel Research, 39*(4), 449–460.
- Pollard, J., Kirk, S., & Cade, J. (2002). Factors affecting food choice in relation to fruit and vegetable intake: A review. *Nutrition Research Reviews, 15*(2), 373–387.
- Robbins, S. P. (1999). Layoff-survivor sickness: A missing topic in organizational behavior. *Journal of Management Education, 23*(1), 31–43.
- Smith, V. L. (1996). Indigenous tourism: The four Hs. In R. Butler & T. Hinch (Eds.), *Tourism and indigenous peoples* (pp. 283–307). London, England: International Thomson Business Press.
-